

МЛАДИ АВТОРИ/ YUONG AUTHORS

„МИКУЛА СРЕЩУ РУМЪНИЯ МЕЖДУ МЕЖДУНАРОДНОТО
ИНВЕСТИЦИОННО ПРАВО И ПРАВОТО НА ЕС“ – РЕШЕНИЕТО
НА ВЪРХОВНИЯ СЪД НА ОБЕДИНЕНОТО КРАЛСТВО – ПОСЛЕДНОТО
ИЛИ ПОРЕДНОТО ПАРЧЕ ОТ ПЪЗЕЛА?*Стелияна Златева*MICULA V. ROMANIA BETWEEN INTERNATIONAL INVESTMENT LAW AND
EUROPEAN LAW. THE UK SUPREME COURT JUDGEMENT –
THE FINAL OR THE NEXT PIECE OF THE PUZZLE?*Steliyana Zlateva*

Abstract: The Judgement of the United Kingdom’s Supreme Court in the long Micula v. Romania investment treaty dispute confirmed that the arbitral awards of the International Centre for Settlement of Investment Disputes (ICSID), rendered by tribunals established under intra-EU BITs, could be enforced in the UK. The Micula case concerns the interplay between the obligations under the ICSID Convention and EU law. In particular, it addresses the question of whether the award obtained by the Micula brothers against Romania constitutes state aid prohibited by EU law, as well as the enforcement obligations under the ICSID Convention in view of the EU duty of sincere cooperation.

Keywords: international investment law, European Union law, state aid.

1. Увод

След двудесетилетна история „пъзелът“ на инвестиционното дело „Микула срещу Румъния“ започва да се подрежда. С решение от 19 февруари 2020 г.¹ Върховният съд на Обединеното кралство приема, че братята Микула имат право да изпълнят арбитражното решение срещу Румъния в размер на приблизително 331 млн. щатски долара въпреки факта, че арбитражното решение остава предмет на текущо разследване за държавна помощ от Европейската комисия („ЕК“). Върховният съд се аргументира, че задълженията на Обединеното кралство за изпълнение на инвестицион-

ни арбитражни решения не могат да бъдат заsegнати от задължението за лоялно сътрудничество съгласно правото на Европейския съюз („ЕС“), тъй като ратификацията на Конвенцията за уреждане на инвестиционни спорове между държави и граждани на други държави от 1965 г. („Вашингтонската конвенция“ или “ICSID”) от Обединеното кралство предхожда присъединяването му към ЕС.

Казусът представлява интерес в светлината на последните действия на сцената на международния инвестиционен арбитраж, а именно:

¹ Достъпно на: <https://www.supremecourt.uk/cases/docs/uksc-2018-0177-judgment.pdf>, последно посетен на: 10.09.2020 г.

– Решението Achmea² от 6 март 2018 г., с оглед на което действащата система за уреждане на инвестиционни спорове в рамките на ЕС е несъвместима с правото на ЕС. Според Решението клаузите за инвестиционен арбитраж в двустранните инвестиционни споразумения в рамките на ЕС („ДИС“) имат „неблагоприятен ефект върху автономията на правото на ЕС“ и не са в съответствие с нея.

– Споразумението за прекратяване на двустранните инвестиционни договори между държавите членки на ЕС³ от 5 май 2020 г. („Споразумението за прекратяване“).

Заслужава да се обърне внимание на факта, че инвестиционното дело „Микула срещу Румъния“, предмет на изследване в настоящата статия, е един от аргументите на ЕК от 2015 г. за прекратяването на ДИС в рамките на ЕС, поради несъответствието на арбитражно решение с правото на ЕС⁴.

2. Фактите

През 1998 г. румънското правителство иска да привлече инвеститори, които да подпомогнат растежа на румънската икономика, особено в по-бедните региони на страната. За тази цел е приета Извънредна наредба 24/1998 („OGU 24“), по-късно изменена с Извънредна наредба 75/2000 („OGU 75“), която предоставя някои данъчни облекчения на инвеститорите в изостанали региони на Румъния за период от 10 години.

Разчитайки на тази благоприятна схема, предприемачите братя Виорел и Йоан Микула („братята Микула“), които са шведски граждани (родени са в Румъния, но след като се

преместват в Швеция и придобиват шведско гражданство, се отказват от румънското), получават сертификати през 2000 и 2002 г., че са постоянни инвеститори в един от регионите в обхвата на тези данъчни стимули – град Нучет.

Въпреки това през 2005 г., в навечерието на присъединяването си към ЕС, Румъния отменя всички данъчни стимули за инвеститори в страната в опит да спази задължението да бъдат премахнати всички законодателни мерки, които биха представлявали форми на държавна помощ и са несъвместими с *acquiscommunautaire*⁵ на ЕС.

2.1. Арбитражното производство (ICSID Case No. ARB/05/20)

В отговор през лятото на 2005 г. братята Микула предявяват иск срещу Румъния пред арбитражния съд под егидата на Международния център за уреждане на инвестиционни спорове („МЦРИС“ или “ICSID”), на основание член 2, параграф 3 от двустранния инвестиционен договор, сключен на 29 май 2002 г. между правителството на Кралство Швеция и румънското правителство за насърчване и взаимна защита на инвестициите⁶ (наричан по-нататък „ДИД“), а именно поради нарушаването на клаузата за „честно и справедливо третиране“. През 2009 г. ЕК встъпва в арбитражното производство като *amicuscuriae*. По същество позицията ѝ е, че стимулите за ЕГО 24 представляват несъвместима държавна помощ и всяко решение за възстановяване на стимулите или обезщетяване на тяхната загуба би довело до отпускане на нова държавна

² Достъпно на: <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?jsessionId=E1811A858FF219236708C0BE1CEE5037?text=&docid=199968&pageIndex=0&doclang=BG&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=13005724>, последно посетен на: 10.09.2020 г.

³ Достъпно на: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:22020A0529\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:22020A0529(01)&from=EN), последно посетен на: 10.09.2020 г.

⁴ Достъпно на: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/bg/IP_15_5198, последно посетен на: 10.09.2020 г.

⁵ *Acquiscommunautaire* е корпусът от всички действащи правни норми на Европейския съюз. Той обхваща всички валидни договори и правни актове. Съществено условие за разширяването на ЕС е пълно приемане на *acquis* от страна на държавите кандидатки за членство. Повече информация е достъпна на: <https://eur-lex.europa.eu/summary/glossary/acquis.html> и <https://opil.ouplaw.com/view/10.1093/law:epil/9780199231690/law-9780199231690-e1717>, последно посетени на 10.09.2020 г.

⁶ <https://investmentpolicy.unctad.org/international-investment-agreements/treaty-files/2212/download>; Договорът предвижда закрила за инвеститорите от двете държави, включително за инвестициите, вложени преди влизането в сила на ДИД.

помощ, несъвместима с Договора за функционирането на Европейския съюз⁷ („ДФЕС“). През 2013 г. арбитражният съд се произнася в полза на братята Микула и Румъния следва да компенсира загубите от данъчните облекчения за периода 2005–2009 г. – присъдено е обезщетение за вреди и пропуснати ползи в размер на 791 882 452 румънски леи (RON) (приблизително 178 млн. евро), с включени лихви⁸. Впоследствие, през 2014 г., Румъния извършва частично плащане по арбитражното решение в размер на приблизително 76 млн. евро.

2.2. Решение на Европейската комисия 2015/1470

Две години по-късно с решение от 2015 г.⁹ ЕК установява, че изплащането на обезщетението, присъдено от арбитражния съд, представлява държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС, която е несъвместима с вътрешния пазар.

Това заключение се основава на констатацията, според която с изплащането на присъденото обезщетение на жалбоподателите ще бъде предоставено икономическо предимство, равностойно на тези от преустановената инвестиционна програма.

Същевременно обезщетението, присъдено от арбитражния съд, което е частично платено от Румъния към жалбоподателите чрез приспадането на определени данъчни задължения на един от жалбоподателите към румънската държава, е в нарушение на член 108, параграф 3 от ДФЕС. Това се основава на факта, че Румъния не е уведомила ЕК за това частично изпълнение на арбитражното решение. Всяко допълнително плащане на обезщетението, присъдено от арбитражния съд, чрез изпълнението или принудителното изпълнение на арбитражното решение, за което ЕК не е уведомена или което може да настъпи

след приемането на решението на ЕК, също ще представлява нарушение на член 108, параграф 3 от ДФЕС. Вследствие ЕК разпорежда пълно възстановяване на изплатената на братя Микула недопустима държавна помощ. Решението се обжалва от инвеститорите Микула пред Общия съд на ЕС.

2.3. Производство за отмяна на арбитражното решение

На 18 април 2014 г. Румъния отправя молба за отмяна на арбитражното решение пред Генералния секретариат към МЦРИС¹⁰. Нарочно назначеният комитет от арбитри обаче отхвърля аргументите на Румъния, а именно нито едно от посочените от Румъния основания за отмяна на арбитражното решение¹¹ не е налице: трибуналет да е превишил правомощията си (1), да е налице отклонение от основно процедурно правило (2) и в арбитражното решение да не са изложени причините, на които то се основава (3). Освен това, не е възприет и аргументът за държавните помощи, представен от ЕК в производството. След неуспешния опит на Румъния за отмяна на арбитражното решение тя следва да го изпълни – съгласно чл. 53 от Вашингтонската конвенция арбитражните решения са окончателни и задължителни за страните и следва да се осигури тяхното изпълнение.

2.4. Опит за изпълнение на арбитражното решение в Обединеното кралство

През 2014 г. братята Микула подават искане за признаване и изпълнение на арбитражното решение в Румъния, Белгия, Франция, Люксембург, Швеция, Обединеното кралство и САЩ, които са договарящи се държави по Вашингтонската конвенция и като такива са задължени да изпълнят арбитражното решение¹². Казусът обаче има изненадващо развитие – повечето съдилища спират изпълнителното производство на решението, а шведските

⁷ Официален вестник на ЕС, С 326, 26 октомври 2012 г., достъпно на: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=celex%3A12012E%2FTXT>, последно посетен на 10.09.2020 г.

⁸ <https://www.italaw.com/sites/default/files/case-documents/italaw3036.pdf>

⁹ Достъпно на: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015D1470&from=RO>, последно посетен на: 10.09.2020 г.

¹⁰ Достъпно на: <https://investmentpolicy.unctad.org/investment-dispute-settlement/cases/180/micula-v-romania-i>, последно посетен на 10.09.2020 г.

¹¹ Чл. 52 от Вашингтонската конвенция.

¹² Чл. 54 от Вашингтонската конвенция.

съдилища директно отказват изпълнение на арбитражното решение¹³ поради решението на ЕК, според което извършване на плащането би нарушило правото на ЕС.

През октомври 2014 г. арбитражното решение е успешно регистрирано в Обединеното кралство. Процесът на регистрация и изпълнение на арбитражни решения, постановени под егидата на ICSID, в Обединеното кралство е уреден в Английския арбитражен закон от 1966 г. (Международни инвестиционни спорове)¹⁴, който въвежда задълженията по чл. 54 от Вашингтонската конвенция в английското право. Съгласно Раздел 2 от този закон за целите на изпълнението регистрираните арбитражните решения, постановени под егидата на ICSID, следва да бъдат изпълнени по същия начин, както решенията на Върховния съд. През юли 2015 г. Румъния подава молба за изменение или отмяна на заповедта за регистрация (“*The Registration Order*”). С насрещно искане ищците изискват обезпечителна заповед, в случай че бъде спряно изпълнението.

След решението на ЕК от 2015 г., основният въпрос, който е разковничето в казуса, е дали английските съдилища са длъжни съгласно вътрешното законодателство, което включва правото на ЕС, да откажат регистрация и изпълнение на арбитражното решение.

Според Английския апелативен съд:

I. Арбитражното решение се ползва с *res judicata* съгласно английското право, действащо по време на постановяване на арбитражното решение¹⁵. Това се дължи на факта, че според английските Гражданско процесуални правила решение или определение влиза в сила в деня на постановяването му (CPR 4.40.7). За целите на изпълнението в Обединеното кралство по смисъла на чл. 54 от Вашингтонската конвенция окончателността на арбитражното решение възниква от мо-

мента на постановяването му, по аналог на решенията на Върховния съд, а не от момента на изхода от производството по отмяна на арбитражното решение¹⁶ (§107 от Решението).

II. Съгласно Арбитражния закон от 1966 г. арбитражните решения, постановени под егидата на ICSID, следва да бъдат изпълнени по същия начин, както решенията на Върховния съд. От това не следва обаче, че правото на ЕС се прилага към арбитражното решение, както би се приложило към националните решения, поради факта, че Обединеното кралство е държава членка на ЕС по време на регистрирането на арбитражното решение.

III. Принципът *res judicata* не може да се използва за заобикаляне или значително възпрепятстване на правилата за държавна помощ (виж Решение на Съда на ЕС по дело C-505/15, *Klausner Holz Niedersachsen*).

През 2017 г. Висшият съд на Англия и Уелс (The High Court) прекратява изпълнителното производство в очакване на изхода от производството за държавна помощ пред СЕС¹⁷, тъй като наред с други пред Общия съд е отправен въпросът дали законодателството на ЕС относно държавните помощи ще възпрепятства изпълнението. На 27 юли 2018 г. Апелативният съд на Англия и Уелс потвърждава спирането на изпълнителното производство, въпреки че разпорежда Румъния да предостави гаранция в размер на 150 млн. паунда. И двата аспекта на това решение са обжалвани пред Върховния съд, съответно от братята Микула (срещу спиране на изпълнението) и от Румъния (срещу обезпечението).

2.5. Преюдициално запитване от март 2019 г. от апелативния съд в Брюксел

Интересен момент от развитието на казуса е отправянето на преюдициално запитване към СЕС през март 2019 г. от апелативния

¹³ С решение от 29 януари 2019 г. по дело № Å 2550-17, Окръжен съд Наска отказва да изпълни арбитражното решение, постановено срещу Румъния. Решението е обжалвано пред апелативния съд на окръг Свеа, Швеция (Дело № ÖÅ 1657-19).

¹⁴ Arbitration (International Investment Disputes) Act 1966, достъпен на <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1966/41/contents>, последно посетен на 10.09.2020г.

¹⁵ Раздел 2 (1) на Английския арбитражен закон от 1966 г.

¹⁶ Чл. 52 от Вашингтонската конвенция.

¹⁷ Достъпно на: https://www.italaw.com/sites/default/files/case-documents/italaw8133_6.pdf, последно посетен на 10.09.2020 г.

съд в Брюксел¹⁸ с цел получаване на насоки относно взаимодействието между очевидно противоречащите си задължения на държавите членки съгласно правилата на ЕС за държавна помощ и конвенцията ICSID.

Въпросите, отправени към СЕС, са следните:

1) Дали решението на ЕК е приложимо към изпълнението на арбитражното решение от другите държави членки освен Румъния?

2) Дали националният съд на държава членка на ЕС, различна от Румъния, сезиран с искане за изпълнение на арбитражното решение, е длъжен да откаже такова изпълнение на основание едно неокончателно решение, прието след постановяване на решението, според което това би противоречало на законодателството на ЕС?

3) Дали законодателството на ЕС, включително принципът за лоялно сътрудничество, както и силата на пресъдено нещо, изисква от държава членка, различна от Румъния, да не се съобразява с международните си задължения съгласно Конвенцията ICSID поради решението на ЕК.

Понастоящем, към септември 2020 г., все още няма произнасяне по запитването.

2.6. Решението на Общия съд на ЕС от 18 юни 2019 г.¹⁹

Общият съд отменя решението на ЕК, тъй като приема, че правото на ЕС не е приложимо за положението, предхождащо присъединяването на Румъния към ЕС. В този контекст ЕК е превишила своите правомощия в областта на контрола върху държавните помощи, защото не разграничава периодите на обезщетяване за вреди съобразно ключовия времеви аспект, а именно – дали са понесени от жалбоподателите преди или след присъединяването на Румъния към ЕС. Общият съд констатира, че всички относими събития по разглеждания казус – приетите от Румъния

стимулиращи данъчни мерки, придобиването на лицензиите от братята Микула, които им позволяват да се възползват от данъчните облекчения, влизането в сила на ДИД Швеция – Румъния, отмяната на стимулите от Румъния, както и започването на арбитражното производство пред ICSID – са се състояли преди присъединяването на Румъния към ЕС през 2007 г.

Поради това Общият съд не обсъжда връзката между правото на ЕС и инвестиционния арбитраж в рамките на ЕС, като постановява, че „в конкретния случай арбитражният съд не е бил длъжен да прилага правото на Съюза към факти, които са настъпили преди присъединяването, за които е бил сезиран, за разлика от случая по делото, довело до постановяването на решението от 6 март 2018 г., *Achmea (C-284/16, EU:C:2018:158, т. 38–41)*“²⁰. Първо, в казуса „Микула“ правото на обезщетение е възникнало в периода преди присъединяването на Румъния към ЕС. Второ, сумите, отпуснати за обезщетяване на вредите в резултат от нарушенията на Румъния, са изчислени за период от 22 февруари 2005 г. до 1 април 2009 г., следователно сумите, начислени за периода преди 1 януари 2007 г., при всички случаи не могат да представляват държавна помощ по смисъла на правото на ЕС. В резултат ЕК няма правомощия да се произнася за тях.

2.7. Решение на Върховния съд на Обединеното кралство от 19 февруари 2020 г.²¹

От своя страна, Върховният съд на Обединеното кралство в действителност бе изправен пред въпрос, който стана ключов за съотношението между правото на ЕС и инвестиционния арбитраж в рамките на ЕС след делото *Achmea*, а именно задължението за лоялно сътрудничество²² според правото на ЕС и международните задължения на Обединено-

¹⁸ Достъпно на: <https://globalarbitrationreview.com/article/1189423/belgian-court-seeks-guidance-from-ecj-on-micula-award>, последно посетен на 10.09.2020 г.

¹⁹ Достъпно на: <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?docid=215106&doclang=BG>, последно посетен на: 10.09.2020 г.

²⁰ Т. 87 от Решението на Общия съд на ЕС от 18 юни 2019 г.

²¹ <https://www.supremecourt.uk/cases/docs/uksc-2018-0177-judgment.pdf>, последно посетен на 10.09.2020 г.

²² Чл. 4, пар. 3 ДЕС и чл. 19, пар. 1, изр. 2 ДЕС.

то кралство съгласно чл. 54 от Конвенцията ICSID.

В този контекст братята Микула излагат следните аргументи:

1) С оглед решението на Общия съд за отмяна на решението на ЕК английските съдилища нямат задължение да откажат изпълнение на арбитражното решение.

2) Съгласно Английския арбитражен закон от 1966 г. правомощие за спиране изпълнението на арбитражното решение е не-съвместимо с Вашингтонската конвенция и по-конкретно задължението на всяка договаряща се държава да признае и изпълни арбитражните решения, постановени съгласно Конвенцията, като ги приравнява на окончателни решения на съдилищата на тази държава²³.

3) Тъй като Обединеното кралство е ратифицирало Конвенцията ICSID преди присъединяването си към ЕС, правото на ЕС не може да има предимство пред международните задължения съгласно Вашингтонската конвенция.

Върховният съд на Обединеното кралство единодушно отменя решението за спиране на изпълнението въз основа на следните аргументи:

На първо място, Арбитражният закон от 1966 г. трябва да се тълкува в светлината на Конвенцията ICSID, която не позволява на националните съдилища на договарящите се държави да преразгледат по същество арбитражното решение или да отказват да изпълнят това решение с оглед *съображения за обществен ред*. Върховният съд отбелязва, че на основание чл. 64 от Вашингтонската конвенция единствено Международният съд на ООН има правомощието да тълкува чл. 54, параграф 1 от същата. Въпреки това Върховният съд потвърждава, че принципно съдилищата в Обединеното кралство имат правомощието да разрешат спиране на изпълнението на арбитражно решение, постановено по силата на ICSID при ограничени обстоятелства (по

процедурни основания). Обаче в конкретния случай границите на тези правомощия са превишени, защото: „По същество Апелативният съд използва правомощията за спиране на изпълнението, предоставени от вътрешното законодателство, за да предотврати изпълнението на решение, станало изпълнимо съгласно Конвенцията ICSID“ (параграф 84).

На второ място, задължението за лоялно сътрудничество не се прилага от и не изисква английските съдилища да наложат спиране на изпълнението на арбитражното решение в очакване на решение от производството на ЕК за държавна помощ. В това отношение задълженията на Обединеното кралство за изпълнение на арбитражните решения (чл. 54) и ефективно приложение на Вашингтонската конвенция (чл. 69) представляват задължения съгласно Конвенцията ICSID към всички договарящи държави (вкл. държави, които не са членки на ЕС), които са налице преди присъединяването на Обединеното кралство към ЕС. **В този контекст, член 351 от ДФЕС ще се прилага така, че разпоредбите на договорите на ЕС не засягат тези предхождащи задължения. Следователно международните задължения, поети по силата на Вашингтонската конвенция от Обединеното кралство, са с приоритет.**

В допълнение следва да се има предвид, че преюдициалното запитване на Белгия не е релевантно към решението на Върховния съд, защото Белгия е била вече държава членка на ЕС, когато е ратифицирала конвенцията ICSID.

3. Изводи

Въпреки че решението на Върховния съд на Обединеното кралство не е повлияно от излизането на Обединеното кралство от ЕС („Брекзит“), предвид продължаващото действие на правото на ЕС за преходния период до 31 декември 2020 г.²⁴, решението представлява още едно значително развитие в по-широкия контекст на позицията на ЕК

²³ Чл. 54, пар. 1 от Вашингтонската конвенция.

²⁴ Съгласно пар. 7 от Споразумение за оттеглянето на Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия от Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия – ОВ L 29 от 31.01.2020 г., с. 7–187. „Преходен период“ означава периодът, предвиден в чл. 126 от Споразумението – „започва да тече от датата на влизане в сила на настоящото споразумение и приключва на 31 декемв-

за разрешаването на инвестиционни спорове извън правната рамка на ЕС и неговото третиране от националните съдилища. Предвид текущата жалба на ЕК до СЕС по въпроса дали изплащането на арбитражното решение от Румъния представлява неправомерна държавна помощ и усилията на ищците да изпълнят решението в няколко юрисдикции междувременно това решение няма да бъде последното парче от пъзела. В тази връзка през 2019 г. Окръжният съд за окръг Колумбия, САЩ, вече се е произнесъл в полза на братята Микула²⁵.

Според някои автори²⁶ съгласно практиката на СЕС и ЕК задължението за изплащане на обезщетение от държава членка не е доброволно и съответно не представлява държавна помощ, когато държавата изплаща неправомерно начислени такси²⁷ (1), когато държавата е длъжна да плати обезщетение²⁸(2) и когато държавата изплаща обезщетение за отчуждаване²⁹ (3). Изпълнението на арбитражно решение не се различава от изброените хипотези. *„Единствената разлика е, че задължението за плащане на обезщетение не произтича от вътрешното право, а от международното право. Този факт обаче не оправдава третирането на ситуацията по различен начин. ... няма причина да се прилагат различни принципи относно задълженията за обезщетение, основани на международното право“*³⁰.

Тъй като в подреждането на пъзела Микула последни по ред бяха английските съди-

лица, решението на Върховния съд на Обединеното кралство потвърждава ангажимента на Обединеното кралство към международните задължения и по-специално към международните конвенции в контекста на международния арбитраж. За трансграничните инвеститори това решение ще бъде показателно за развитието на английската съдебна практика относно действието на Конвенцията ICSID. С оглед Споразумението за прекратяване от 5 май 2020 г. решението допълнително засилва позицията на Великобритания като водеща юрисдикция *“safeharbor”* за изпълнение на инвестиционни арбитражни решения и поставя основата за водене на диалога след Брекзит между съдилищата в Англия и ЕС. В този смисъл се изясни, че независимо от решението по делото „Achmea“ арбитражните решения, основаващи се на ДИД, сключен между държави-членки или държави, ратифицирали Енергийната харта, ще могат да бъдат изпълнени в Обединеното кралство.

Не на последно място Общият съд не отговори на един от основните въпроси по същество, представени пред него, а именно да разреши колизията при *„противоречиви международни задължения на държава членка, произтичащи от правото на ЕС, от една страна, и от международните инвестиционни договори, от друга страна“*. Следователно може да се заключи, че по този въпрос все още няма единно решение.

ри 2020 г.“, достъпно на: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX:12019W/TXT>, последно посетен на 10.09.2020 г.

²⁵ <https://www.acerislaw.com/wp-content/uploads/2020/01/Micula-Arbitration.pdf>.

²⁶ **Tietje, Ch. Wackernagel, Cl.** ‘Outlawing Compliance? – The Enforcement of intra-EU Investment Awards and EU State Aid Law’ Policy paper on Transnational Economic Law, no. 41.3, (2014), (Tietje и Wackernagel).

²⁷ Case 61/79, ECR 1980, 1205, достъпно на: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/ALL/?uri=CELEX%3A61979CJ0061>, последно посетено на 20.09.2020.

²⁸ Делото Asteris; Joint Cases 106 to 120/87, ECR 1988, достъпно на: <http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?language=en&num=C-106/87>

²⁹ Commission Decision of 20 November 2007 on the State aid C 36/A/06 (ex NN 38/06) implemented by Italy in favour of Thyssen Krupp, Cementir and Nuova Terni Industrie Chimiche, OJ EC No. L144/37, para. 70.

³⁰ Tietje и Wackernagel, с. 5; виж също Burgstaller, Markus, Chapter 15: Recognition and enforcement of ICSID Awards: The ICSID Convention and the European Union, ICSID Convention after 50 Years: Unsettled Issues., Alphenaan den Rijn, The Netherlands : Kluwer Law International B.V. [2017]; **Struckmann, K., Forwood, G., Kadri.** Investor – State Arbitrations and EU State Aid Rules: Conflict or Co-existence?, European State Aid Law Quarterly Vol. 15, No. 2 (2016), с. 258–269.

БИБЛИОГРАФИЯ

Burgstaller, Markus, Chapter 15: Recognition and enforcement of ICSID Awards: The ICSID Convention and the European Union in ICSID Convention after 50 Years: Unsettled Issues: Unsettled Issues, Alphen aan den Rijn, The Netherlands : Kluwer Law International B.V. (2017).

Struckmann, K., Forwood, G., Kadri, A., Investor – State Arbitrations and EU State Aid Rules: Conflict or Co-existence? European State Aid Law Quarterly Vol. 15, No. 2 (2016).

Tietje, Ch. Wackernagel, Cl. ‘Outlawing Compliance? – The Enforcement of intra-EU Investment Awards and EU State Aid Law’ Policy paper on Transnational Economic Law no. 41. 3 (2014).